

Tűzoltó jogosítvány. Követendő példa?!

Teherautó jogosítvány, PAV Vizsga hivatásos és önkéntes tűzoltóságok, egyesületek egyik problémája minden járműre ilyen képzettségű beosztott biztosítása. Nemcsak nálunk. 1999. január 1-el, a többi Európai Unió államhoz hasonlóan Németország is átvette az EU-ban előírt, hazánkban is alkalmazott jogosítvány kategóriákat, amely hátrányosan érintette a németországi önkéntes és hivatásos tűzoltóságokat. Milyen megoldás született? Követhető ez nálunk is?

Előzmények

1999. január 1-el, a többi Európai Unió államhoz hasonlóan Németország is átvette az EU-ban előírt, hazánkban is alkalmazott jogosítvány kategóriákat, amely hátrányosan érintette a németországi önkéntes és hivatásos tűzoltóságokat.

Az 1998. december 31-ig alkalmazott „rég” kategóriák szerint, a leggyakoribb jogosítvány az un. 3-as kategória (Klasse 3) volt. Ez a jelenlegi B kategóriának megfelelő személygépkocsi jogosítvány. Az alapvető különbség a jelenleg alkalmazott B kategóriás jogosítvány és a korábban alkalmazott 3-as kategóriájú jogosítvány között az, hogy az utóbbi 7500 kg. össztömegig engedélyezte, maximum 3 tengelyes járműszerelvény vezetését, szemben a jelenleg hatályos kategória 3500 kg-os össztömegével. Azoknak, akik a változtatás előtt szereztek jogosítványt, az új EU-s jogosítványba a B kategória mellé bekerült a C1 kategória. Így továbbra is 7,5 tonna össztömegig vezethetnek járműveket. Viszont, akik már az új rendszerben vizsgáztak, azok az itthon is ismert feltételekkel vezethetnek járművet B kategóriás jogosítvánnyal.

Ez a változtatás jelentős mértékben érintette a német tűzoltóságokat, mert a régi jogosítvánnyal a könnyű tömegosztályú járművek mindenféle plusz tanfolyam és így költség nélkül vezethetőek voltak. Ehhez hozzá tartozik, hogy a németországi tűzoltóságok szervezéséből adódóan (sok kis tűzoltóság, majdnem minden településen) a járművek jelentős része (pl. TSF, TSF-W, LF8, LF16TS, LF 8/6, StLF 10/6, RW1) vezethető volt a régi jogosítvánnyal.

Az idő múltával a tűzoltóságok állományából lassan kezdtek kikopni azok a tűzoltók, akik a régi jogosítvánnyal még vezethettek 7,5 tonna össztömegig tűzoltó járművet. Ekkor azzal szembesültek a tűzoltóságok, hogy ezentúl jelentős költségeket kell fordítaniuk a gépjárművezetők képzésére. Ami jelentős többletköltséggel terheli a tűzoltóságok működését és így közvetve az önkormányzatok működését is.

Német megoldás

Németországban a probléma megoldására 2009 nyaráig kellett várni, ugyanis 2009. július 10.-én a német Szövetségi Tanács (Bundesrat) elfogadta azt a jogszabályt, amely életre hívta a Tűzoltó jogosítványt!

Milyen könnyítéseket tartalmaz ez a német tűzoltóságok számára?

- 4,75 tonna össztömegig vezethető tűzoltó gépjármű, amennyiben a tűzoltó rendelkezik B kategóriás jogosítvánnyal (Bajorországban és Schleswig-Holstein tartományban legalább két év gépjárművezetői gyakorlatot is előírnak) és a tűzoltóság saját szervezésében részt

vesz a szükséges tanfolyamon, valamint sikeres vizsgát tesz. A tűzoltóság által kijelölt oktatók részére további előírás a betöltött 30. életév, 5 év gépjárművezetői gyakorlat és legalább C1 kategóriás jogosítvány. A tanfolyam lebonyolítása és a vizsgáztatás a tűzoltóságon belül történik. A tanfolyam és a vizsga szakmai követelményeit természetesen a Német Tűzoltószövetség (DFV) és az illetékes tartományi tűzoltó iskolák közösen dolgozták ki.

- A fentebbi vizsga kitolható 7,5 tonna össztömegig, amennyiben a tűzoltó autósiskolában gyakorlati oktatáson vesz részt és gyakorlati vizsgát tesz. Ez kb. fele költséget jelent, mint a hagyományos C1 kategóriás jogosítvány. Két év gyakorlat után, lehetséges az ilyen tűzoltó jogosítvány átváltása hagyományos C1 kategóriás jogosítványra.

Természetesen ezek a jogosítványok kizárólag tűzoltó gépjármű vezetésére jogosítanak és kizárólag Németország területén.

A tűzoltóságok és tűzoltó iskolák szerint a mostani szabályozás egy megfelelő kompromisszum, de a végső céljuk, hogy a tűzoltó jogosítvánnyal 7,5 tonna össztömegig, mindenféle plusz ráfordítás nélkül vezethető legyen tűzoltó gépjármű.

Osztrák változat

Az idei évben kapott zöld jelzést az osztrák tűzoltó jogosítvány is. A németországi szabályozás és tapasztalatok felhasználásával, az osztrák tűzoltó szövetség elkészítette javaslatát, miszerint a jogszabály elfogadása után B kategóriás jogosítvánnyal, valamint belső tanfolyammal és vizsgával, 5,5 tonna össztömegig vezethető tűzoltó gépjármű.

A jogszabálytervezet várhatóan ez év őszén kerül elfogadásra.

Mi az alapja a tűzoltó jogosítványnak?

A korábban említett németországi előzmény, vagyis a régebbi jogosítvány-rendszeren kívül, még egy fontos tényező van, ami alapján (elsősorban az osztrákoknál) történt a rendszer kidolgozása. Ez az a tényező, hogy a jelenleg forgalomban lévő kisteherautók, amelyekből a könnyű tűzoltó gépjárművek jelentős része kialakításra kerül (Volkswagen Crafter, Mercedes-Benz Sprinter és Iveco Daily) igen hasonlóak, 3,5 tonna, vagy 4,5-5,5 tonna össztömegű kialakításban. Vagyis hasonló méretekkel és menettulajdonságokkal rendelkeznek. Ez azt jelenti, ezen járművek vezetése nem különbözik jelentősen az össztömeg tekintetében. Tehát személygépkocsi vezetési gyakorlattal rendelkező, az adott jármű vezetéséből gyakorlatot szerző gépkocsivezető nagy biztonsággal elvezeti ezeket a járműveket.

1. ábra: Volkswagen Crafter TSW-W jármű (bal oldalt) 5,3 tonna össztömeggel, 750 liter oltóvízzel és kismotorfecskenővel. Valamint Mercedes Sprinter 314 TSW jármű (jobb oldalt) 3,5 tonna össztömeggel oltóvíz nélkül, csak kismotorfecskenővel. Minőségi különbség! (Forrás: www.fwnetz.de ; www.feuerwehr-grafenwoehr.de)

Hozzá tartozik, hogy a német és osztrák felmérésekből kiderül, ezeket a tűzoltó gépjárműveket vezető C1, vagy C kategóriás jogosítvánnyal rendelkező tűzoltók jelentős része csak a tűzoltó járművek esetén használja ki a teherautó jogosítványát. Vagyis a jelentős költségekkel megszerzett plusz jogosítvány legtöbb esetben kihasználatlan marad.

Emellett a 3,5 tonna össztömeghez képest plusz 1,25-2 tonna hasznos terhelhetőség jelentős többlet felszerelés elhelyezésére ad lehetőséget. Német viszonylatban ez azt jelenti, hogy a hagyományos B kategóriával TSW jármű (max. 3,5 tonna össztömeg, 1+5 fő, kismotorfecskenő, valamint hozzávetőleg egy osztott sugár és a hozzá tartozó táplálás megszereléséhez szükséges felszerelés) helyett, egy könnyebb kialakítású TSW-W jármű (a TSW járműhöz képest többlet a legalább 500 liter oltóvíz, valamint a helyi igények szerint alapvető műszaki mentő felszerelés) is készenlétben tarthatóvá válik minimális többletköltség mellett. Osztrák viszonylatban az új KLF (a TSW jármű osztrák megfelelője) és KRF (Kleinrüstfahrzeug = könnyű kategóriás műszaki mentőszer) járműveknél lehet tovább nyújtózkodni.

Magyar változat?

Az előzőekben említett német, és az alapján kidolgozott osztrák tűzoltó jogosítvány véleményem szerint könnyítené a hazai hivatásos, önkéntes tűzoltóságok, katasztrófavédelem és tűzoltó egyesületek működését.

Hivatásos tűzoltóságok esetén a korábbi években pályázati úton kiosztott Mercedes-Benz Sprinter 416 CD (össztömeg: 3950 kg.) és 518 CDI (össztömeg: 5000 kg.) országúti gyorsbeavatkozó (könnyű kategóriás műszaki mentőszer) esetében lehetne könnyítés a tűzoltó jogosítvány megléte, elsősorban az osztrákoknál alkalmazott 5,5 tonnás határ esetében. Ezekből a járművekből összesen 33 db (14 db 416 CD, 19 db 518 CDI) került átadásra, vagyis számottevő mennyiség. Ezen járművek esetén már nem lenne szükséges a C, vagy C1 kategóriás jogosítvány megléte. A 11/2008. (XI. 26.) ÖM rendelet szerint 63 db „gyorsbeavatkozó jármű” szerepel az állománytáblában. Ez az összes jármű 7%-a!

A Katasztrófavédelemnél elsősorban a Mercedes-Benz Sprinter típusú VFCS járműveknél lehetne ezt a jogosítvány típust használni és a tűzoltó jogosítványon kívül teherautó

jogosítvány nem lenne szükséges. Valamint ha később kialakításra kerülő VFCS járműveknél, az 5,5 tonnás össztömeg korlát lehetőséget ad több felszerelés elhelyezésére.

2. ábra: Mercedes-Benz Sprinter 416 CD könnyű kategóriás műszaki mentőszér, Debrecen HÖT (bal oldalt), Mercedes-Benz Sprinter 416 CDI VFCS jármű, Hajdu-Bihar MKVI (jobb oldalt). Forrás: saját fotó

Önkéntes Tűzoltóságoknál a 11/2008. (XI. 26.) ÖM rendelet állománytáblája szerint 7 esetben szükséges gyorsbeavatkozó jármű fenntartása, de ezen kívül több Önkéntes Tűzoltóság (pl. Gyomaendröd ÖT, Tótkomlós ÖT) tart készenlétben az állománytáblán felül gyorsbeavatkozó járművet. Vagyis ezekben az esetekben, az Önkéntes Tűzoltóságoknál a központi pályázatból kiosztott gyorsbeavatkozó járművek esetén nem jelentene plusz költséget és terhet, hogy legalább C1 kategóriás jogosítvánnyal rendelkező gépkocsivezetőt kell biztosítani a járműre. Valamint saját járműbeszerzés esetén jobban felszerelt jármű kialakítására adódik lehetőségük! Ezen túl, amelyik ÖT őröket tart fenn, (jellemzően könnyű kategóriás jármű szolgál ezeken az őrökön) a tűzoltó jogosítvány esetén ezeknek az őrököknek a szerállománya és a rajtuk elhelyezett felszerelés is több lehetne.

Az Önkéntes Tűzoltó Egyesületeknél a tűzoltóságokhoz hasonlóan lehetne használni a tűzoltó jogosítványt.

Összefoglalva

Az előzőekben bemutatott német és osztrák elgondolás igen jól hasznosítható lehetne az itthoni rendszerben is. Minden bizonnyal csak könnyíteni tudná a tűzoltóságok, valamint a katasztrófavédelem működését. Bár a bevezetése minimális költségekkel járna, okmányok költsége, képzés költsége (akár PÁV vizsgálattal és kezelői vizsgával egybekötve) és a vezetési gyakorlatok költsége, ezzel szemben a hagyományos C1 és C kategóriás jogosítvány képzési költségéhez képest jelentős megtakarítás lenne elérhető.

Felhasznált források:

- www.feuerwehr.de (Feuerwehr-Führerschein muss sich jetzt bewähren; 01.07.2009)
- www.lfv-bayern.de (Landesfeuerwehrverband Bayern)
- www.feuerwehrojektiv.at (Endlich grünes Licht für FW-Führerschein)
- Mag. Helmut Kollau: Feuerwehr-Führerschein
- www.dfv.org (Deutscher Feuerwehrverband)

Szemlits Gyula
tűzoltó őrmester
Pécs MJV HÖT